Judikatūras krājums

TIESAS SPRIEDUMS (piektā palāta)

2025. gada 1. augustā *

Apelācija – Ierobežojoši pasākumi saistībā ar situāciju Ukrainā – Lēmums 2014/145/KĀDP – 2. panta 1. punkta a) un d) apakšpunkts – Apelācijas sūdzības iesniedzēja vārda iekļaušana saistībā ar atbalstu Krievijas Federācijas darbībām vai politikai pret Ukrainu un materiālu vai finansiālu atbalstu Krievijas lēmumu pieņēmējiem – Apelācijas sūdzības iesniedzēja nenorobežošanās un pasīvās attieksmes ietekme

Lietā C-702/23 P

par apelācijas sūdzību atbilstoši Eiropas Savienības Tiesas statūtu 56. pantam, ko 2023. gada 16. novembrī iesniedzis

Gennady Nikolayevich Timchenko, ar dzīvesvietu Ženēvā (Šveice), ko pārstāv *S. Bonifassi*, *T. Bontinck* un *E. Fedorova*, advokāti,

apelācijas sūdzības iesniedzējs,

otra lietas dalībniece –

Eiropas Savienības Padome, ko pārstāv *M.-C. Cadilhac* un *V. Piessevaux*, pārstāvji,

atbildētāja pirmajā instancē,

TIESA (piektā palāta)

šādā sastāvā: palātas priekšsēdētāja L. Arasteja Saūna [*L. Arastey Sahún*] (referente), tiesneši D. Gracijs [*D. Gratsias*], J. Regans [*E. Regan*], J. Pasers [*J. Passer*] un B. Smulderss [*B. Smulders*],

ģenerāladvokāte: L. Medina,

sekretārs: A. Kalots Eskobars [*A. Calot Escobar*],

ņemot vērā rakstveida procesu,

noklausījusies ģenerāladvokātes secinājumus 2025. gada 10. aprīļa tiesas sēdē,

pasludina šo spriedumu.

* Tiesvedības valoda – franču.

Spriedums

1 Apelācijas sūdzībā apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdz atcelt Eiropas Savienības Vispārējās tiesas 2023. gada 6. septembra spriedumu *Timchenko*/Padome (T-252/22, turpmāk tekstā – "pārsūdzētais spriedums", EU:T:2023:496), ar kuru tā noraidīja viņa prasību, pirmām kārtām, atcelt, pirmkārt, Padomes Lēmumu (KĀDP) 2022/337 (2022. gada 28. februāris), ar ko groza Lēmumu 2014/145/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 59, 1. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2022/336 (2022. gada 28. februāris), ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 58, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "sākotnējie apstrīdētie tiesību akti"), un, otrkārt, Padomes Lēmumu (KĀDP) 2022/1530 (2022. gada 14. septembris), ar kuru groza Lēmumu 2014/145/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 239, 149. lpp.), un Padomes Īstenošanas regulu (ES) 2022/1529 (2022. gada 14. septembris), ar kuru īsteno Regulu (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 239, 1. lpp.) (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie tiesību akti par saglabāšanu sarakstā"), ciktāl sākotnējie tiesību akti un apstrīdētie tiesību akti par saglabāšanu sarakstā (turpmāk tekstā kopā – "apstrīdētie tiesību akti") attiecas uz viņu, un, otrām kārtām, piespriest atlīdzināt morālo kaitējumu, kas viņam nodarīts ar apstrīdēto tiesību aktu pieņemšanu.

Atbilstošās tiesību normas un tiesvedības priekšvēsture

2 Lietas faktiskais un juridiskais konteksts ir izklāstīts pārsūdzētā sprieduma 2.–18. punktā. Šīs tiesvedības vajadzībām tos var rezumēt un papildināt šādi.

Lēmums 2014/145

3 Pēc Krievijas Federācijas bruņoto spēku iebrukuma Ukrainā 2022. gada 24. februārī Padome 2022. gada 25. februārī pieņēma Lēmumu (KĀDP) 2022/329, ar kuru groza Lēmumu 2014/145/KĀDP par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 50, 1. lpp.).

4 Ar Padomes Lēmuma 2014/145/KĀDP (2014. gada 17. marts) par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2014, L 78, 16. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Lēmumu 2022/329 (turpmāk tekstā – "Lēmums 2014/145"), 1. panta 1. punktu fiziskām personām, kuras atbilst tostarp tā a) un b) apakšpunktā paredzētajiem kritērijiem ir aizliegts ieceļot dalībvalstu teritorijā vai šķērsot to, savukārt Lēmuma 2014/145 2. panta 1. punktā ir paredzēta tādu fizisko personu līdzekļu iesaldēšana, kuras atbilst tostarp tā a) un d) apakšpunktā paredzētajiem kritērijiem – šie kritēriji būtībā ir identiski Lēmuma 2014/145 1. panta 1. punkta a) un b) apakšpunktā paredzētajiem kritērijiem.

5 Lēmuma 2014/145 2. panta 1. punkts ir formulēts šādi:

"1. Tiek iesaldēti visi līdzekļi un saimnieciskie resursi, kas ir šādu personu īpašumā vai valdījumā, turējumā vai kontrolē:

a) fiziskas personas, kuras ir atbildīgas par tādām darbībām vai politiku vai atbalsta vai īsteno tādas darbības vai politiku, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība vai stabilitāte vai drošība Ukrainā vai ar ko tiek kavēts starptautisko organizāciju darbs Ukrainā;

[..]

d) fiziskas vai juridiskas personas, vienības vai struktūras, kuras sniedz materiālu vai finansiālu atbalstu Krievijas lēmumu pieņēmējiem, kas ir atbildīgi par Krimas aneksiju vai Ukrainas destabilizāciju, vai kuras gūst labumu no tiem;

[..]."

Regula Nr. 269/2014

6 2022. gada 25. februārī Padome pieņēma Regulu (ES) 2022/330, ar kuru groza Regulu (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2022, L 51, 1. lpp.).

7 Šajā kontekstā Padome Regulas (ES) Nr. 269/2014 par ierobežojošiem pasākumiem attiecībā uz darbībām, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība (OV 2014, L 78, 6. lpp.), redakcijā ar grozījumiem, kas izdarīti ar Regulu 2022/330 (turpmāk tekstā – "Regula Nr. 269/2014"), 3. panta 1. punkta a) un d) apakšpunktā ieviesa tādus pašus kritērijus kā šā sprieduma 5. punktā minētie, lai saskaņā ar Regulas Nr. 269/2014 2. panta 1. punktu iesaldētu līdzekļus un saimnieciskos resursus, kas pieder tostarp fiziskām personām, kuras atbilst šiem kritērijiem.

Apstrīdētie tiesību akti

Sākotnējie apstrīdētie tiesību akti

8 Ņemot vērā situācijas nopietnību Ukrainā, 2022. gada 28. februārī Padome pieņēma sākotnējos apstrīdētos tiesību aktus. Ar šiem tiesību aktiem apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds ar numuru 694 tika pievienots Lēmuma 2014/145 pielikumā esošajam sarakstam un ar tādu pašu numuru – Regulas Nr. 269/2014 I pielikumā esošajam sarakstam ar šādu pamatojumu:

"*Gennady* [*Nikolayevich*] *Timchenko* ir ilggadējs Krievijas Federācijas prezidenta *Vladimir Putin* paziņa un tiek plaši aprakstīts kā viena no viņa uzticības personām.

Viņš gūst labumu no saiknēm ar Krievijas lēmumu pieņēmējiem. Viņš ir *Volga Group* dibinātājs un akcionārs; tā ir investīciju grupa, kurai ir investīciju portfelis svarīgākajās Krievijas ekonomikas nozarēs. *Volga Group* ievērojami veicina Krievijas ekonomiku un tās attīstību.

[*Gennady Nikolayevich Timchenko*] ir arī *Bank Rossiya* akciju turētājs; šo banku uzskata par Krievijas Federācijas augstāko amatpersonu personīgo banku. Kopš Krimas nelikumīgās aneksijas *Bank Rossiya* ir atvērusi filiāles Krimā un Sevastopolē, tādējādi konsolidējot to integrāciju Krievijas Federācijā.

Turklāt *Bank Rossiya* pieder nozīmīga daļa *National Media Group*, kas savukārt kontrolē televīzijas kanālus, kuri aktīvi atbalsta Krievijas valdības īstenoto Ukrainas destabilizācijas politiku.

Tāpēc viņš ir atbildīgs par tādu darbību un politikas atbalstīšanu, kas grauj Ukrainas teritoriālo integritāti, suverenitāti un neatkarību.

Viņš ir arī atbildīgs par finansiāla un materiāla atbalsta sniegšanu Krievijas lēmumu pieņēmējiem, kas ir atbildīgi par Krimas aneksiju un Ukrainas destabilizāciju, un viņš gūst labumu no šiem lēmumu pieņēmējiem."

Apstrīdētie tiesību akti par saglabāšanu sarakstā

9 2022. gada 14. septembrī Padome pieņēma apstrīdētos tiesību aktus par saglabāšanu sarakstā, ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzēja vārds tika saglabāts attiecīgajos sarakstos ar to pašu pamatojumu, kas norādīts iepriekšējā punktā.

Tiesvedība Vispārējā tiesā un pārsūdzētais spriedums

10 Ar 2022. gada 9. maija prasības pieteikumu, kas 2022. gada 25. novembrī papildināts ar grozījumu rakstu, apelācijas sūdzības iesniedzējs lūdza Vispārējo tiesu atcelt apstrīdētos tiesību aktus, ciktāl ar tiem viņa vārds ir iekļauts to personu sarakstā, kurām piemēro ierobežojošus pasākumus, kā arī atlīdzināt morālo kaitējumu, kas viņam esot nodarīts ar šo tiesību aktu pieņemšanu. Atcelšanas prasībā viņš tostarp apstrīdēja Padomes vērtējumu par to, ka kritērijs par materiālo un finansiālo atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, kas paredzēts Lēmuma 2014/145 2. panta 1. punkta d) apakšpunktā (turpmāk tekstā – "d) kritērijs"), kā arī kritērijs par tādu darbību vai politikas atbalstīšanu, ar ko tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte, kurš minēts šī lēmuma 2. panta 1. punkta a) apakšpunktā (turpmāk tekstā – "a) kritērijs") attiecība uz viņu bija izpildīti. Viņš uzskatīja, ka Padome, izdarot šo vērtējumu, ir pieļāvusi acīmredzamas kļūdas vērtējumā.

11 Attiecībā uz d) kritēriju, kas attiecas tostarp uz fiziskām personām, kuras sniedz materiālu vai finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, kas ir atbildīgi par Krimas aneksiju vai Ukrainas destabilizāciju, vai kuras gūst labumu no šiem lēmumpieņēmējiem, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 97., 106. un 108. punktā konstatēja, ka no lietas materiāliem izriet, pirmkārt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs – *V. Putin* draugs – ir *Bank Rossiya* otrais lielākais akcionārs un ir daļa no stabila šīs bankas vairākuma akcionāru kodola, kuri zināmi to saiknes ar *V. Putin* dēļ, līdz ar to nevar noliegt viņa ļoti būtisko ietekmi uz lēmumu pieņemšanu minētajā bankā, un, otrkārt, ka pastāv precīzas, konkrētas un saskaņotas norādes, kas pierāda, ka *Bank Rossiya* ir Krievijas Federācijas augstāko amatpersonu, tostarp tās prezidenta *V. Putin*, personiskā banka.

12 Turklāt pārsūdzētā sprieduma 109. un 110. punktā Vispārējā tiesa uzskatīja, ka, ciktāl ierobežojošie pasākumi nav krimināls odi, uz fizisku personu var attiecināt ierobežojošus pasākumus attiecībā uz sabiedrības, kuras akcionārs tā ir, veiktajām darbībām, ja tā īsteno ļoti nozīmīgu vai pat izšķirošu ietekmi uz šo sabiedrību, it īpaši, ja šī akcionāra ieņemtās nostājas var ietekmēt minētās sabiedrības pieņemto lēmumu saturu. Tādējādi pārsūdzētā sprieduma 111. un

114. punktā tā būtībā secināja, ka Padome, nepieļaujot kļūdu vērtējumā, varēja uzskatīt, ka ar *Bank Rossiya*, kas ir Krievijas Federācijas augstāko amatpersonu personīgā banka, starpniecību apelācijas sūdzības iesniedzējs, kurš, pirmkārt, nevarēja nezināt, ka šī banka sniedza finansiālu atbalstu *V. Putin*, un, otrkārt, ļāva šim stāvoklim turpināties, lai gan viņam bija pilnvaras ietekmēt minētās bankas lēmumus un, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 112. punkta, viņš būtu varējis publiski norobežoties no šīs bankas īstenotās politikas vai nodot kādam citam savu līdzdalību tajā, pats ir nodrošinājis finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, kuri ir atbildīgi par Krimas aneksiju un Ukrainas destabilizāciju, šajā gadījumā – *V. Putin*.

13 Saistībā ar a) kritēriju, kas attiecas tostarp uz fiziskām personām, kuras ir atbildīgas par darbībām vai politiku pret Ukrainu vai atbalsta vai īsteno šādas darbības vai politiku, Vispārējā tiesa vispirms pārsūdzētā sprieduma 117. punktā atgādināja, ka šis kritērijs nozīmē, ka jābūt pierādītai tiešai vai netiešai saiknei starp attiecīgās personas vai vienības darbībām vai rīcību un situāciju Ukrainā un ka tas ir attiecīgo ierobežojošo pasākumu noteikšanas pamatā. Vispārējā tiesa piebilda, ka minētais kritērijs tādējādi nozīmēja, ka jāpierāda, ka attiecīgā persona ar savu rīcību ir atzīta par atbildīgu par darbībām vai politiku, ar ko tiek grauta vai apdraudēta Ukrainas teritoriālā integritāte, suverenitāte un neatkarība. Tālāk – minētā sprieduma 118. punktā – tā nosprieda, ka, ņemot vērā iesniegtos pierādījumus, *Bank Rossiya* ir atbalstījusi Krimas aneksijas politiku šī kritērija izpratnē. Visbeidzot minētā sprieduma 120. punktā tā norādīja, ka, ņemot vērā it īpaši analīzē par d) kritēriju minētos iemeslus, Padome varēja pamatoti uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ar pasīvu attieksmi pret *Bank Rossiya* atbalstu Krimas aneksijas politikai pats ir sniedzis atbalstu darbībām un politikai, ar ko tiek grauta Ukrainas suverenitāte un neatkarība.

14 Tā kā Vispārējā tiesa noraidīja pārējos apelācijas sūdzības iesniedzēja pamatus, kā arī viņa prasību par zaudējumu atlīdzību, tā noraidīja prasību kopumā.

Tiesvedība Tiesā un lietas dalībnieku prasījumi

15 Apelācijas sūdzības iesniedzēja prasījumi Tiesai ir šādi:

– atcelt pārsūdzēto spriedumu;

– atcelt apstrīdētos tiesību aktus, ciktāl ar tiem viņa vārds ir iekļauts un saglabāts šiem tiesību aktiem pievienotajos sarakstos, un

– piespriest Padomei atlīdzināt tiesāšanās izdevumus abās instancēs.

16 Padomes prasījumi Tiesai ir šādi:

– noraidīt apelācijas sūdzību un

– piespriest apelācijas sūdzības iesniedzējam atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Par apelācijas sūdzību

17 Apelācijas sūdzības iesniedzējs apelācijas sūdzības pamatojumam izvirza divus pamatus, no kuriem pirmais attiecas uz tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi d) kritērija interpretācijā, uzskatīdama, ka materiālo vai finansiālo atbalstu, uz kuru attiecas šis kritērijs, var pierādīt ar to, ka persona, uz kuru attiecas ierobežojošie pasākumi, nav iebildusi pret lēmumiem,

ko pieņēmusi vienība, kura tiek uzskatīta par tieši atbildīgu par šādu atbalstu, un, otrais – uz tiesību kļūdu, ko Vispārējā tiesa esot pieļāvusi a) kritērija interpretācijā, nospriezdama, ka atbalstu, uz kuru attiecas šis kritērijs, var pierādīt ar to, ka šāda persona nav norobežojusies no šādas vienības politikas un lēmumiem.

Par pirmo pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

18 Ar pirmo pamatu apelācijas sūdzības iesniedzējs apgalvo, pirmkārt, ka Vispārējā tiesa ir pieļāvusi tiesību kļūdu, pārāk plaši – pārkāpjot piemērojamo judikatūru – interpretēdama jēdzienu "materiālais vai finansiālais atbalsts" d) kritērija izpratnē. It īpaši pārsūdzētā sprieduma 111. punktā Vispārējā tiesa kā vienīgo apstākli, kas tai esot ļāvis secināt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs pats ir sniedzis finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, esot uzskatījusi, ka apelācijas sūdzības iesniedzēja nenorobežošanās no materiālā vai finansiālā atbalsta politikas, ko *Bank Rossiya* sniedza šiem lēmumpieņēmējiem, ir vismaz klusējot izteikta piekrišanai šai politikai un līdz ar to tās atbalsts d) kritērija izpratnē.

19 Šajā ziņā Vispārējā tiesa, neievērojot apelācijas sūdzības iesniedzēja tiesības uz aizstāvību, esot arī aizstājusi Padomes apstrīdētajos tiesību aktos izklāstīto pamatojumu ar savu pamatojumu.

20 Turklāt Vispārējās tiesas vērtējums pārsūdzētā sprieduma 112. punktā esot pretrunā Vispārējās tiesas judikatūrai, saskaņā ar kuru materiālajam vai finansiālajam atbalstam jābūt kvantitatīvi vai kvalitatīvi nozīmīgam, lai efektīvi turpinātu Krievijas Federācijas militārās operācijas Ukrainā, kā tas izrietot arī no d) kritērija mērķiem. Šajā lietā šāda nozīmīguma neesot, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam pārmestais atbalsts ir tikai netiešs atbalsts, kas balstīts nevis uz darbībām, bet gan uz aktīvas rīcības neesību vai nenorobežošanos *a posteriori*.

21 Otrkārt, apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa nav pārliecinājusies, ka apstrīdētie tiesību akti ir balstīti uz pietiekami drošiem faktiem, jo Vispārējā tiesa neesot ņēmusi vērā faktu, ka Padome nav sniegusi nevienu pierādījumu, lai pamatotu apgalvojumu, ka viņam – kā izrietot no pārsūdzētā sprieduma 106. un 110. punkta – esot pietiekamas pilnvaras, lai kopā ar citiem *Bank Rossiya* akcionāriem varētu ietekmēt *Bank Rossiya* pieņemtos lēmumus – līdz ar to Vispārējā tiesa esot balstījusies uz prezumpciju. Tālab apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav atbildējusi uz viņa argumentu, ka viņam nav bijušas pilnvaras ietekmēt šīs bankas lēmumus, un ir vienīgi noraidījusi viņa aizstāvību, nenorādot citu pamatojumu kā vien to, ka viņam esot bijis jānorobežojas no bankas īstenotās politikas.

22 Galu galā – tik plaši interpretējot d) kritēriju, Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi iespēju Padomei noteikt nesamērīgus ierobežojošus pasākumus pret fizisku personu, kurai ir tikai netieša un attāla saikne ar apgalvotajām materiālā vai finansiālā atbalsta darbībām, tomēr replikas rakstā apelācijas sūdzības iesniedzējs precizēja, ka viņš neplāno izvirzīt iebildumu par samērīguma principa pārkāpumu.

23 Padome apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus. Konkrētāk – tā uzskata, ka Vispārējā tiesa nenorobežošanās neesību nav atzinusi par d) kritēriju veidojošu elementu, bet ir aplūkojusi šo aspektu kā faktisku apstākli, kas izrietot it īpaši no pārsūdzētā sprieduma 115. punkta. Padome atgādina, ka, izņemot sagrozīšanu, uz kuru apelācijas sūdzības iesniedzējs šajā lietā nav atsaucies, faktu un pierādījumu vērtējums nav tiesību jautājums, kas ir pakļauts pārbaudei Tiesā apelācijas

tiesvedībā. Šie apsvērumi attiecoties arī uz apgalvojumiem, ar kuriem apelācijas sūdzības iesniedzējs vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas veiktu konkrētu faktu un pierādījumu vērtējumu. Šajā ziņā minētā apelācijas sūdzības iesniedzēja argumenti esot jāatzīst par nepieņemamiem.

Tiesas vērtējums

– *Par pieņemamību*

24 Jāatgādina, ka saskaņā ar LESD 256. pantu un Eiropas Savienības Tiesas statūtu 58. pantu apelācijas sūdzības iesniedz tikai par tiesību jautājumiem. Tādēļ vienīgi Vispārējās tiesas kompetencē ir konstatēt un vērtēt atbilstošos faktus, kā arī vērtēt pierādījumus. Šo faktu un pierādījumu vērtējums, izņemot to sagrozīšanas gadījumus, nav tiesību jautājums, kas kā tāds ir pakļauts pārbaudei Tiesā apelācijas tiesvedībā (spriedums, 2024. gada 4. oktobris, *Ferriere Nord* /Komisija, C-31/23 P, EU:C:2024:851, 89. punkts un tajā minētā judikatūra).

25 Savukārt Tiesas pilnvaras pārbaudīt Vispārējās tiesas konstatētos faktus attiecas tostarp uz to, vai ir ievēroti noteikumi par pierādīšanas pienākumu un par pierādījumu iegūšanu (spriedums, 2018. gada 29. novembris, *Bank Tejarat*/Padome, C-248/17 P, EU:C:2018:967, 37. punkts un tajā minētā judikatūra). Turklāt Tiesa atbilstoši LESD 256. pantam var pārbaudīt šo faktu juridisko kvalifikāciju un Vispārējās tiesas paredzētās tiesiskās sekas (spriedums, 2014. gada 1. oktobris, Padome/*Alumina*, C-393/13 P, EU:C:2014:2245, 16. punkts un tajā minētā judikatūra).

26 Šajā lietā, pirmkārt, Padome būtībā uzskata, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs, pārmetot Vispārējai tiesai, ka tā ir secinājusi, ka viņš ir sniedzis finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem d) kritērija izpratnē, tikai tāpēc vien, ka viņš nav norobežojies no atbalsta politikas, ko *Bank Rossiya* ir sniegusi šiem lēmumpieņēmējiem, pirmo pamatu nav balstījis uz tiesību jautājumiem, bet vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas veikto faktu vērtējumu par nenorobežošanos.

27 Šādu iebildi par nepieņemamību nevar atbalstīt. Proti, no apelācijas sūdzības skaidri izriet, ka ar šādu pārmetumu apelācijas sūdzības iesniedzējs nav vēlējies apstrīdēt faktu konstatējumus un vērtējumus par viņa nenorobežošanos no *Bank Rossiya* īstenotās politikas, bet gan pārmet Vispārējai tiesai, ka tā no šī vienīgā faktiskā apstākļa ir secinājusi, ka viņš ir sniedzis atbalstu d) kritērija izpratnē – tas ietilpst Tiesas pārbaudes pilnvarās apelācijas stadijā atbilstoši šī sprieduma 25. punktā atgādinātajai judikatūrai.

28 Otrkārt, Padome apgalvo, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs vēlas apstrīdēt Vispārējās tiesas veikto konkrētu faktu un pierādījumu vērtējumu, tomēr neatsaucoties uz to sagrozīšanu, kas pirmo pamatu padarītu nepieņemamu.

29 Arī otrajam nepieņemamības pamatam nevar piekrist. Proti, lai gan ir taisnība, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs pirmajā pamatā apstrīd noteiktus faktiskus apstākļus, tas tā ir tāpēc, ka viņš uzskata, ka Vispārējā tiesa ir konstatējusi un izvērtējusi šos faktus, lai arī Padome nebija iesniegusi nekādus pierādījumus. Iebildums, ar kuru Vispārējai tiesai tiek pārmests, ka tā ir konstatējusi vai izvērtējusi faktus, nenodrošinot, ka tie ir pamatoti ar pierādījumiem, ir vērsts uz to, lai lūgtu Tiesu pārbaudīt, vai Vispārējā tiesa, iespējams, ir pārkāpusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, un tas ir Tiesas kompetencē atbilstoši šī sprieduma 25. punktā atgādinātajai judikatūrai.

30 No tā izriet, ka Padomes izvirzītie nepieņemamības pamati attiecībā uz pirmo pamatu jānoraida un ka šis pamats ir pieņemams pilnībā.

– *Par lietas būtību*

31 Pirmām kārtām, pirmā pamata pamatojumam apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā ir izmantojusi pārāk plašu d) kritērija interpretāciju, jo šī tiesa pārsūdzētā sprieduma 111. un 112. punktā esot balstījusies vienīgi uz viņa nenorobežošanos no *Bank Rossiya* īstenotās politikas, lai secinātu, ka Padome varēja pamatoti uzskatīt, ka viņš ar šīs bankas starpniecību sniedza finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, kas ir atbildīgi par Krimas aneksiju vai Ukrainas destabilizāciju šī kritērija izpratnē, lai gan šāda nenorobežošanās neesot aktīva un tieša atbalsta darbība, kurai ir pietiekama kvantitatīva vai kvalitatīva nozīme.

32 Šajā ziņā jānorāda, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ir kļūdaini izpratis pārsūdzēto spriedumu. Proti, Vispārējā tiesa šādu nenorobežošanos nav noteikusi kā elementu, kas veido d) kritērijā minēto "materiālo vai finansiālo atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem".

33 Gluži pretēji – Vispārējā tiesa minētā sprieduma 99.–111. punktā ir norādījusi faktiskos apstākļus un pierādījumus, kas tai liek uzskatīt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs, *V. Putin* draugs un otrais lielākais *Bank Rossiya* akcionārs, kopā ar trim citiem *V. Putin* draugiem veido stabilu šīs bankas vairākuma akcionāru kodolu un ka tādējādi viņš ir ļoti ietekmīgs tās akcionārs, tāpēc viņš nevarēja nezināt, ka *Bank Rossiya* viņa sākotnējās iekļaušanas sarakstā vai viņa iekļaušanas sarakstā saglabāšanas dienā sniedza finansiālu atbalstu šī kritērija izpratnē tādiem Krievijas lēmumpieņēmējiem kā *V. Putin*.

34 Pamatojoties uz šādiem apstākļiem, Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 114. punktā, nepieļaudama tiesību kļūdu, atzina, ka šajā konkrētajā gadījumā, kas – kā norādīts pārsūdzētā sprieduma 110. punktā – izriet no "konkrētajiem lietas apstākļiem", pastāv pietiekami precīzas, konkrētas un saskanīgas norādes, kuras ļauj konstatēt, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ar *Bank Rossiya*, kas ir Krievijas Federācijas augstāko amatpersonu personīgā banka, starpniecību sniedza finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem, kuri ir atbildīgi par Krimas aneksiju un Ukrainas destabilizāciju d) kritērija izpratnē.

35 Šajā kontekstā Vispārējā tiesa, protams, ir ņēmusi vērā apelācijas sūdzības iesniedzēja nenorobežošanos no *Bank Rossiya* finansēšanas politikas. Tomēr jāuzskata, ka pārsūdzētā sprieduma 111. punkta teikuma beigu daļā, kas sākas ar "otrkārt", kā arī tā 112. un 115. punktā, nospriezdama, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs nav norobežojies no šīs bankas īstenotās politikas attiecībā uz Krievijas lēmumpieņēmējiem, neatkarīgi no tā, vai tas būtu pirms vai pēc viņa sākotnējās iekļaušanas sarakstā, Vispārējā tiesa, nebūt nepievienodama d) kritērijam pārveidojošu elementu, būtībā ir pārbaudījusi, vai apelācijas sūdzības iesniedzējam ir attaisnojoši pierādījumi.

36 Līdz ar to – pretēji apelācijas sūdzības iesniedzēja izvirzītajam iebildumam – atsaukšanās uz nenorobežošanos ir tikai viena no norādēm, uz kuru pamata, kā izklāstīts šī sprieduma 34. punktā, Vispārējā tiesa, neaizstājot Padomes pamatojumu ar savu pamatojumu un kā ģenerāladvokāte ir uzsvērusi secinājumu 43. un 44. punktā, secināja, ka apelācijas sūdzības iesniedzējam saskaņā ar d) kritēriju piemērotie ierobežojošie pasākumi ir pamatoti.

37 Otrām kārtām, pirmajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējs pārmet Vispārējai tiesai, ka tā nav ievērojusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu, nepārbaudot, vai tas, ka viņam, kā izriet no pārsūdzētā sprieduma 106. un 110. punkta, bija pietiekamas pilnvaras, lai kopā ar citiem *Bank Rossiya* akcionāriem varētu ietekmēt *Bank Rossiya* pieņemtos lēmumus, bija pamatots ar pierādījumiem, jo Vispārējā tiesa bija balstījusies uz prezumpciju.

38 Jāatgādina, ka, pārbaudot lēmuma par personas vārda iekļaušanu vai saglabāšanu to personu sarakstā, kurām piemērojami ierobežojoši pasākumi, pamatā esošo iemeslu tiesiskumu, Pamattiesību hartas 47. pantā garantētā pārbaudes tiesā efektivitāte konkrēti prasa, lai Savienības tiesa nodrošina, ka lēmums, kam attiecībā uz šo personu ir individuāla piemērojamība, būtu balstīts uz pietiekami drošiem faktiem. Tas nozīmē, ka jāpārbauda pamatojuma izklāstā norādītie fakti, kas ir lēmuma pamatā, tādēļ pārbaudē tiesā nav jāizvērtē tikai abstrakta norādīto iemeslu ticamība, bet arī tas, vai šie iemesli vai vismaz viens no tiem, kurš tiek uzskatīts par pašu par sevi pietiekamu šī lēmuma pamatojumam, ir pamatoti (spriedumi, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 119. punkts, kā arī 2018. gada 19. decembris, *Azarov*/Padome, C-530/17 P, EU:C:2018:1031, 22. punkts).

39 Kā Vispārēja tiesa atgādinājusi arī pārsūdzētā sprieduma 63. un 64. punktā, šāds vērtējums jāveic, pārbaudot pierādījumus nevis izolēti, bet gan ņemot vērā to kontekstu, un Padome ir izpildījusi savu pierādīšanas pienākumu, ja Savienības tiesā tā sniedz pietiekami konkrētu, precīzu un saskaņotu norāžu kopumu, kas ļauj konstatēt, ka pastāv pietiekama saikne starp personu, uz kuru attiecas līdzekļu iesaldēšanas pasākums, un apkaroto režīmu (spriedums, 2015. gada 21. aprīlis, *Anbouba*/Padome, C-605/13 P, EU:C:2015:248, 50. un 52. punkts). Turklāt pret attiecīgo personu norādīto apsvērumu pamatotība – gadījumā, ja tie tiek apstrīdēti, – jāpierāda tieši kompetentajai Savienības iestādei un šai personai nav jāiesniedz pierādījumi par šo apsvērumu pamatotības trūkumu. Lai gan nav prasīts, lai šī iestāde sniedz Savienības tiesai visu ar norādītajiem apsvērumiem saistīto informāciju un pierādījumus, tomēr ir būtiski, lai iesniegtā informācija un pierādījumi pamatotu apsvērumus, kas vērsti pret attiecīgo personu (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2013. gada 18. jūlijs, Komisija u.c./*Kadi*, C-584/10 P, C-593/10 P un C-595/10 P, EU:C:2013:518, 121. un 122. punkts).

40 Šajā ziņā Vispārējā tiesa pārsūdzētā sprieduma 103.–105. un 107. punktā ir balstījusies uz pierādījumiem, lai sprieduma 106. punktā konstatētu, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs kā otrais akcionārs *Bank Rossiya*, kas kvalificēta kā *V. Putin* un Krievijas Federācijas augsta ranga amatpersonu personiskā banka, bija daļa no šīs bankas "vairākuma akcionāru stabila kodola, kuri zināmi to saiknes ar *V. Putin* dēļ" un viņu solidaritātes saiknēm vismaz kapitāla kontekstā. Pārsūdzētā sprieduma 106. punktā, lasot to kopā ar 110. punktu, Vispārējā tiesa uzskatīja, ka šādā situācijā, kas pamatota ar iepriekš minētajiem pierādījumiem, it īpaši, ņemot vērā akcionāru sastāvu un attiecīgās sabiedrības kapitāla nozīmi, nevar tikt noliegta apelācijas sūdzības iesniedzēja ļoti nozīmīgā ietekme uz šīs bankas lēmumu pieņemšanu, jo šāds faktu vērtējums, kā atgādināts šī sprieduma 24. punktā un ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs neapgalvo sagrozīšanu, nav pakļauts Tiesas pārbaudei apelācijas tiesvedībā.

41 Attiecībā uz to, ka Vispārējā tiesa neesot pārbaudījusi, vai dažādie akcionāri rīkojās kopā un tādējādi kopīgi īstenoja kontroli pār *Bank Rossiya* lēmuma pieņemšanu, jāuzskata, ka šim faktam nav nozīmes, jo Vispārējā tiesa būtībā uzskatīja, ka, tā kā nav nekādu pierādījumu par apelācijas sūdzības iesniedzēja norobežošanos, viņš, ņemot vērā šī sprieduma 34. punktā atgādinātos īpašos apstākļus, noteikti ir atbalstījis *Bank Rossiya* lēmumus piešķirt finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem. Katrā ziņā minētais fakts netieši, bet noteikti izriet no tā, kā Vispārējā tiesa norādījusi pārsūdzētā sprieduma 103.–106. un 111. punktā attiecībā uz vairākiem pierādījumiem,

ka šīs bankas vairākuma akcionāru grupa, ko veido apelācijas sūdzības iesniedzējs un trīs citas personas, bija stabila un ka tās dalībniekiem bija draudzības vai solidaritātes saites gan savstarpēji, gan ar *V. Putin*. Tādējādi Vispārējai tiesai nevar pārmest, ka šajā ziņā tā ir balstījusi pamatojumu uz prezumpciju.

42 Turklāt, ņemot vērā, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs apelācijas sūdzībā neapstrīd pārsūdzētā sprieduma 70.–87. punktu, kuros Vispārējā tiesa ir apstiprinājusi pierādījumu, uz kuriem tā ir balstījusies minētā sprieduma 99.–107. punktā, pierādījuma spēku, jānoraida apelācijas sūdzības iesniedzēja iebildums par to, ka Vispārējā tiesa neesot ievērojusi noteikumus par pierādīšanas pienākumu un pierādījumu iegūšanu.

43 Ņemot vērā iepriekš minētos apsvērumus, pirmais pamats jānoraida kā nepamatots.

Par otro pamatu

Lietas dalībnieku argumenti

44 Otrajā pamatā apelācijas sūdzības iesniedzējs uzskata, ka Vispārējā tiesa, konstatējot atbalsta esību a) kritērija izpratnē tikai viņa pasīvās attieksmes dēļ pret *Bank Rossiya* īstenoto politiku Krimā, pārsūdzētā sprieduma 118. un 120. punktā ir interpretējusi atbalsta jēdzienu veidā, kas nav saderīgs ar šī sprieduma 117. punktā atgādināto judikatūru, un tādējādi ir pieļāvusi tiesību kļūdu.

45 Pat pieņemot, ka uz *Bank Rossiya* varētu attiecināt rīcību, kas to atzītu par atbildīgu par darbībām vai politiku, ar ko tiek grauta Ukrainas teritoriālā integritāte a) kritērija izpratnē, šo argumentāciju kā tādu nevarot attiecināt uz apelācijas sūdzības iesniedzēju, lai viņam piemērotu šo kritēriju. It īpaši tas, ka minētā kritērija piemērošanas jomā tiek iekļautas personas, kuras ar aktīvu un konkrētu darbību neatbalsta veiktās darbības un politiku, neļauj raksturot konkrētu atbalstu un konstatēt pietiekamu saikni starp sarakstā iekļauto personu un apkaroto situāciju. Katrā ziņā rīcības vai darbības jēdziens pārsūdzētā sprieduma 117. punktā minētās judikatūras izpratnē nevarot ietvert pasivitāti vai atturēšanos, kādu Vispārējā tiesa ir izmantojusi šī sprieduma 120. punktā.

46 Tādējādi Vispārējā tiesa esot apstiprinājusi pārāk plašu a) kritērija interpretāciju, kas neļaujot noteikt mērķtiecīgus un līdz ar to samērīgus un piemērotus ierobežojošus pasākumus.

47 Padome apstrīd apelācijas sūdzības iesniedzēja argumentus, vienlaikus norādot, ka, ciktāl apelācijas sūdzības iesniedzējs vēlas apstrīdēt faktiskos apstākļus, neatsaucoties uz jebkādu sagrozīšanu, viņa argumenti šajā ziņā būtu jāatzīst par nepieņemamiem to pašu iemeslu dēļ, kas izklāstīti šī sprieduma 23. punktā.

Tiesas vērtējums

48 Tā kā – kā izriet no šī sprieduma 36. punkta – pārsūdzētā sprieduma rezolutīvā daļa jāuzskata par pamatotu, ciktāl ar apstrīdētajiem tiesību aktiem ir noteikti un saglabāti pret apelācijas sūdzības iesniedzēju noteiktie ierobežojoši pasākumi, pamatojoties uz to, ka viņš sniedz finansiālu atbalstu Krievijas lēmumpieņēmējiem d) kritērija izpratnē, Vispārējās tiesas kļūda attiecībā uz iemeslu, kas saistīts ar to, ka apelācijas sūdzības iesniedzējs ir atbalstījis a) kritērijā minētās darbības vai politiku, pieņemot, ka tā ir pierādīta, nevar izraisīt minētās rezolutīvās daļas atcelšanu, tātad,

nepastāvot nepieciešamībai lemt par Padomes izvirzīto nepieņemamības pamatu, apelācijas sūdzības otrais pamats jānoraida kā neefektīvs (šajā nozīmē skat. spriedumu, 2011. gada 9. jūnijs, *Comitato "Venezia vuole vivere"* u.c./Komisija, C-71/09 P, C-73/09 P un C-76/09 P, EU:C:2011:368, 65. punkts, kā arī tajā minētā judikatūra).

49 No tā izriet, ka apelācijas sūdzība jānoraida pilnībā.

Par tiesāšanās izdevumiem

50 Atbilstoši Tiesas Reglamenta 184. panta 2. punktam, ja apelācijas sūdzība nav pamatota, Tiesa lemj par tiesāšanās izdevumiem. Šī paša reglamenta 138. panta 1. punktā, kas ir piemērojams apelācijas tiesvedībā, pamatojoties uz Reglamenta 184. panta 1. punktu, ir paredzēts, ka lietas dalībniekam, kuram spriedums nav labvēlīgs, piespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus, ja to ir prasījis lietas dalībnieks, kuram spriedums ir labvēlīgs.

51 Tā kā Padome ir prasījusi apelācijas sūdzības iesniedzējam piespriest atlīdzināt tiesāšanās izdevumus un viņam spriedums ir nelabvēlīgs, tam jāpiespriež atlīdzināt tiesāšanās izdevumus.

Ar šādu pamatojumu Tiesa (piektā palāta) nospriež:

1) Apelācijas sūdzību noraidīt.

2) *Gennady Nikolayevich Timchenko* atlīdzina tiesāšanās izdevumus.

[Paraksti]